

Posudek diplomové práce

Eliška Davidová: Publicistika Jakuba Demla

Za téma své diplomové práce si Eliška Davidová zvolila působení Jakuba Demla v novinách a časopisech, přestože básník byl především knižním autorem a jako takový je povětšinou vnímán a jeho jméno na stránkách tisku se objevuje a je spojováno spíše s řadou jeho sporů a „pohoršení“, které vyvolaly jeho knižní publikace (nejvýraznější z nich je „skandál“ kolem Mého svědectví o O. Březinovi), po případě veřejná vystoupení. Především také jako knižní autor byl Deml předmětem kritického či badatelského zájmu, byť více méně sporadického, což se po téměř půlstoletém nuceného mlčení kolem básníkovy díla, poněkud změnilo v posledních letech. To vše si diplomantka nepochybně uvědomovala už při zadání své práce a je třeba ocenit, že se rozhodla tuto oblast Demlovy literární činnosti, tedy publicistickou, dosud zcela opomíjenou, prozkoumat a zmapovat. Odtud také vyplývá rozvržení její práce do dvou oddílů: I. Publicistika Jakuba Demla a II. Bibliografie textů Jakuba Demla v novinách, časopisech a periodických sbornících.

Základem a velmi záslužnou částí její práce, je oddíl II., tedy bibliografie Demlových publicistických textů. Tato bibliografie je v takovémto rozsahu a míře shromážděna vůbec poprvé. Dovedu si velmi přesně představit, co je za tím skryto úsilí a nezměrné práce a času, zvláště neměla-li se diplomantka o co opřít a pokud nějaké prameny k této oblasti Demlovy literární práce existují, musela znovu prozkoumat. Teprve po tomto kroku a prozkoumání všech shromážděných textů, mohla vlastně přistoupit k jejich analýze atd, což se stalo předmětem prvního oddílu. V jeho úvodu charakterizuje Davidová básníkovu publicistiku, pokazuje na její jedinečnost a odlišnost od toho, co je jako publicistika definováno (A. Stich), stejně jako na její nedílnou souvislost s knižním dílem, které nedílně po čtyřicet let doprovází a často se s ním prolíná. Tvoří s ním „celistvý kosmos Demlova díla“, a to nejen z důvodů literárních, ale také slouží

k odhalování Demlova životního osudu, který často osvětluje tam, kde v samotném díle, které z něho vychází a je jeho proudem neseno, jen probleskuje, či dokonce je básníkem zatemňován.

Tento metodický přístup pak diplomantce umožňuje přistoupit k periodizaci a nastínění vývoje Demlovy publicistiky. Zcela organicky vychází z toho, jak se vyvíjí a jakými etapami se vyznačuje Demlovo dílo jako celek – její analýza Demlovy publicistiky dokládá, že tento jedinečný celek má základní tři vývojové cykly, které jsou podmíněny, jak životním děním, tak jeho sublimací v literární díla, což v chronologii života a díla je dáno přípravným obdobím či formováním Demlovy osobnosti a uměleckého názoru 1900–1907, prvním cyklem knih z let 1907–1916, druhým z let 1917–1928, třetím pak z let 1929–1941. Davidová navíc dokládá, že z hlediska publicistiky se dají tato období ještě dále ještě dále členit. Její shromáždění autorovy publicistiky ze zcela raných let podstatně přispějí k prozkoumání geneze Demlova díla v jeho počáteční fázi, stejně jako přispějí k hlubšímu pochopení některých dosud nepřesně vykládaných událostí či nenadálých zvrátů a proměn básnickových postojů, ať už se jedná o období např. sokolské či předválečné. Těchto období vedle tzv. „přípravná fáze“ (1895?–1897) nachází vcelku sedm: hledání vlastního jazyka (1898–1905); staroříšské (1905–1910); „státotvorné“ Lidové noviny a Sokol (1921–1927); návrat ke kořenům (1928–1935); básník v době ohrožení národa (1938–1944); bilanční (1945–1948). Tato periodizace je nejen organická, ale doplňuje a prohlubuje periodizaci z hlediska autorova knižního díla.

V následující kapitole se diplomantka podrobně věnuje Demlově publicistické tvorbě z hlediska žánrů a funkcí. Vymezuje její základní rysy a znaky a tento rozbor dokládá, že specifikum Demlovy publicistiky spočívá v tom, že se žánrová i stylová podoba Demlovy knižní tvorby se do jeho publicistiky přelévá, dokonce i naopak, což opět dokazuje jednodušnost a celistvost Demlovy tvorby a díla.

V závěrečné poměrně rozsáhlé kapitole, nazvané Kauzy, probírá diplomantka chronologicky základní Demlovy celoživotní spory, rozepře i často rozporuplné postoje, vedoucí často až k soudním sporům. K tomuto výkladu

přístupuje z hlediska Demlovy publicistiky a ukazuje se, že právě její soubor Demlovy publicistické bibliografie může vnést do řady těchto často různě a také protichůdně interpretovaných „kauz“ nový pohled, prohloubit vnímání a pochopení Demlových často velmi bojovných útoků, případně je podrobněji analyzovat. Myslím, že například právě Demlova publicistika vrhá nové světlo i do otázek kolem Demlových postojů za války a tolik omílaného problému Demlova antisemitismu, jemuž se diplomantka dosti podrobně v závěru této kapitoly věnuje.